

Януари 2008

Доста е писано за асоциациите между планината и дрогата, така че ето и моят принос - от страната на коката. Малко са тези, които свързват името Колумбия с планини, въпреки факта, че там вече 40 години виреят всякакви партизански групировки, но предизвикателствата в китната и красива наркородина бяха многобройни. Санта Марта е планински масив принадлежащ към Андите и първенецът на страната, издигащ се на 5800 м (върховете Кристобал Колон и Боливар) само на 50 км от Карибско море... да обаче северните му подстъпи са идеално място за среща с парамилитаристите, а сравнително по-миролюбивите индианци от юг също рядко са благосклонни към чужденците с котки и пикел. Уйла (5700 м) се намира в Централните Кордилери, но качването му е един голям ** (виж първата сричка на върха) и заради мандраджиите от ФАРК трябва да се извършва с много по-смъртоносни железни от обикновено нужните в планината. Някакви вулкани (Галерас) хвърляха въглини и пепел около себе си в южната част на Колумбия, но тях оставих за по-късно, а като начало се запътих към Сиера Невада дел Кокуй - част от Източните Кордилери... Име, чието изричане действа като мантра на местните планинари - на лицата им изгрява блаженство и миг по-късно устните прошепват – „Кокуй ес НУМЕРО УНО”.

Пристигнах в Кокуй по тъмно и по джапанки. Селото в подножието на планинския рай се намира на около 3000 м, но тези височини по едноцифровите паралели са само незначително по-студени от примерно Кресна или Сандански. Първата ми работа бе да купя карта на района, а после си кихнах входната такса от 10\$ и започнах да се оглеждам за екипировка. Нямах как да разнасям цели 3 месеца котки, палатка и прочее из Южна Америка, така че трябваше да взема нещо под наем. Но за разлика от Мерида във Венецуела - голям град в подножието на Андите където всичко се намира с лекота, Кокуй бе само едно малко село и стоки като примерно пикела или газовите бутилки липсваха. Случайно се запознах с един колумбиец, който слизаше от горе и се зарадва да ми продаде шалтето си (4\$), а после (както копчето за балтона) купих тенджерата (3\$), храна за 7 дни и натъпках раницата. Спален чувал имах (пробван над 4000 м заедно с бивак-сака) и само за няколко секунди си поиграх с мисълта да спя без газ и други такива екстри под звездите... но тази идея умря скоростно. Следващото запознанство бе с Хуан Карлос (не е краля на Испания) и той спомена, че може би ще намеря всичко (котки, газ и палатка) в последната хижа под Сиера Невада. Вълшебното име на девойката и ангел спасител от хижата бе Лиляна. Питам го дали не е българка, но той само учудено ме погледна - как така, това си е типично колумбийско име...

Дойде време за тръгване, излюпих се в 5 и след половин час хванах лечерото, поемащо по криволикещите пътища над селото. А този нов за мен вид превоз (преустроен американски училищен автобус) събираше в бидони млякото (лече - исп.) от всички съседни ферми и след 15 много бавно изминати километра спря почти до входната врата на хижата. Мома Лиляна се показа, а и Хуан Карлос явно вече й бе звънял по телефона, защото екипировката ме чакаше почти готова в едно прогнило бунгало. Е... котките бяха като устата на наркоман - без предни зъби и само с 6 долни, палатката (3-местна) не се заципваше, но можеше да се затвори (след 5 минутен сложен инструктаж) и само газта работеше наистина безупречно... Реших да не взимам пикел, тъй като набързо скроеният маршрут за идните дни включваше пребиваване само на два петхилядника - на втория и на шестия ден. Колумбийците са изключително прями хора и Лиляна се съгласи с мен. Да - каза тя, карай без пикел, но все пак си носи поне тояга - Пан де Асукар (5100 м) е леко стръмен в последната си част. Подонатъпках раницата и тръгнах с всичките му там такъми и килограми към първи лагер, известен под името "хотелчето" (4200 м). Вече имах нужната аклиматизация от десетдневния престой в Андите над Мерида, така че дробовете ми дишаха леко, а по някое време все още по пътя ме задмина и ПСС-то на местните. Предния следобед някаква група се разхождала без котки по ледника - ясно е какво става в такива случаи,

а този от тях без счупените крайници стигнал до хижата и викнал "помоооооооц". Във всяко ПСС си има по 1-2 магарета, но тукашните служби се състоят 100% от катъри, които при нужда могат да обиколят целия масив и да покрият доста голяма територия. Пътеката се смали в долината на река Лагунияс, а навсякъде наоколо се показаха фрайлехони. Странното бе че най-високите екземпляри на тези растения (стигащи само до около метър във Венецуела) тук бяха ~ 3 м, а те не растат с бързината на бамбука и много от тях, въпреки крехкия си вид са устояли на суровия климат столетници. Листата им са изключително меки и изкушават към страшна свинщина ако не си носиш тоалетна хартия... добре че ручеите и водата наоколо са в изобилие. Малко преди да стигна се скъса презрамката на раницата ми - още на първия ден. Явно килограмите си казваха тежката дума, но Хитър Петър си беше взел игла и конец и стигайки до мястото за палаткуване разигра сценки от „храбрив шивач“. Естествено е, че тук няма никакво "хотелче". Това е само една поляна, а даже водата е на 5 минути и през три възвишения. Но мястото е много закътано и опънеш ли се в ниското няма да усещаш поне вятъра, вдигащ иначе вълни по езерото. И докато шия раницата и оправям скъсаните ремъци на котките (Хитър Петър си носи и ремъци) ще отделия малко думи за времето. Северните Анди са една прекрасна планина с ужасен климат, а сезонът е горе-долу от Декември до средата на Януари. Щастливци сме ние с нашето планинско лято и поредиците от безоблачни дни - от около 25 дни тук имах само 2 изцяло слънчеви, 2-3 изцяло дъждовни дни и един потоп на Невадо дел Толима (друг преход). Обикновено слънцето се виждаше само до около един часа, после имаше малко мъгла, после се изваляваше, понякога падаше суграшица, но вечерното небе ставаше чисто, за да блесне южният кръст... Общо взето нощните алтернативите са равностойни - ако ти е студено (и небето е безоблачно), утре ще е хубав ден, ако пък е топло - те чака дъжд на сутринта.

Станах в 5 - времето с панорамните гледки на километри наоколо трябваше да се измуфти докрай. Събрах на челник палатката и раницата, сложих ги в един найлонов чувал, който скрих зад камъните, така че и сам трудно го намерих в последствие. Все пак мястото тук е като кръстопът, а наред с убийствата Колумбия е напред и в световните статистики по кражби. Предния ден забравих да си взема тояга от там, където растяха дърветата, а сега щях да се поозъбя в търсенето ѝ ако не бях намерил на 4200 м леко къс, но подострен самоделен дървен пикел. Сложих котките, ръкавиците, очилата и малко вода в една платнена торбичка, промуших пикела през дръжките ѝ и като овчарче тръгнах с нея нагоре. Екипировката бе налице - дръжете се петхилядници... След хотелчето пътеката се заизкачва стръмно по камъните. Там и най-аклиматизираните дишат като с белодробен оток, но само след час на по-равното сърцето намалява метъл ритъма си, а очите се пълнят с гледки към отвесните стени и ледниците във високото или сипеите и езерата в ниското. От пред се откриха Пан де Асукар и Дяволския Зъб, а Ритакуба Бланко (5400 м) от програмата за 6-ия ден се видя на километри на север. Към 8'30 бях на ледника, там сложих ръкавиците и очилата и пак скрих останалото зад един камък. Снегът беше като бетон рано сутрин, така че се вървеше лесно и бързо... стига да знаеш пътеката. Оглеждайки от долу ми хареса южният склон, но после видях че под самият връх там става отвесно, а за северните склонове трябваше да се заобиколи една голяма скала над Дяволския Зъб, която ми се стори далеч. Мислих, мислих и кво измислих - да вървя директно нагоре, пък ако стане много върло да подсека там на едно място и готово. Така почти щях да изляза да полегатия северен склон. И то наистина стана върло, а с тези котки без предни зъби и с дървения пикел не можех да напредвам уверено. Забивах по 2-3 пъти всеки крак, после забивах с ярост пикела (идеално къс за този наклон – мамка му), а снегът не мръдна и в един момент реших да погледна надолу и се видях в чудо. Бях в горната част на нещо като шанца за ски скокове, а резервният ми вариант също отиде на кино - явно бе невъзможно да се прецени стръмнината от долу. Снегът искреше като шампанско и най-разумно ми се стори, като съм се захванал за хорото - да го играя до край. Когато се качих над стръмния склон и краката започнаха да стъпват по-нормално видях първи човеци в ниското, а пред мен се откри дълга, но за късмет не особено

широка цепка. Минах по леден мост над нея, който преди това не подаде на няколко удара с пикела и малко след това излязох на пъртината, идваща до тук от Дяволския Зъб. Нагоре всичко беше играчка и дори и в последната част на Пан де Асукар нямаше изненади. Когато съм сам обикновено не качвам последните 2-3 метра от върховете. Правя го от респект към планината, допуснала ме до себе си, а снимките с трибагреници са ми чужди. В меланхолично настроение приемам този ритуал като саможертва, а ако съм по-нагъл просто си казвам - не ритай падналия. Към 10'30 започнах спускането и по пътя се разминах с човеците, които видях в ниското. Група от 6-7 души, с очила, но без котки и вързани с въже през кръста на разстояние МЕТЪР един от друг – вървяха като синджир роби. Учудващо голяма е бройката на такива хора, които без никаква планинска култура се разхождат над 5000 м в Колумбия. След това пристигнах малко гладен в хотелчето, намерих раницата и обилно заредих с калории. Оставах ми само два часа спускане до следващото езеро и втори лагер - Квадратното езеро (4100 м). Когато стигнах и опънах палатката даже задуха силен вятър, който набързо я изсуши - поне нямаше да я мъкна и утре мокра.

Часовникът звънна в 5. Чакаше ме умерен преход с няколко порти и общо около 1000 м денивелация. Днес нямаше да има драпане по ледници, а гледките бяха такива, че изобщо не бе нужно да се катериш по върховете, за да се дзвериш на красоти. Сиера Невада дел Кокуй е масив, полегат от към западната си част и дълъг може би 25 км в посока север-юг. След като тръгнеш от запад и се отбиеш тук-там на някой връх и след като минеш Квадратното езеро, бързо стигаш до най-южната му част и поглеждайки към върховете вече от изток пред теб се разкрива съвсем различна панорама - отвесна стена със сипеи, висока на места по 800-1000 метра ПО ЦЯЛАТА МУ ДЪЛЖИНА. Всъщност масивите са два и са паралелни, а вторият също е полегат на запад и отвесен на изток. Помежду им са разпиляни поне 20 езера и пътеката за обиколката на Кокуй (вуелта - както я наричат местните) се забива точно около тях. С все още пресни сили бях още към 11 на Лагуна де ла Пласа - едно изключително красиво езеро с наситен син цвят, което се изсипва през малък водопад в подножието на красавци като Ел Диаманте (4800 м) или Тоти (пак толкова). Хапнах и продължих, но явно бях сдухан от предния ден, защото после се поозорих на последната порта преди езерото Панюело (4300 м). Единствената палатка наоколо бе на безименния колумбиец - студент от Богота, чието име не помня, с когото хапнахме, пийнахме и продължихме заедно на следващото утро.

Отново бяхме в 5 на крак. Поглеждайки навън видяхме само облаци и още преди тръгване се изсипа дъжд. Палатката си засмука полагащото ѝ се, а водата в притоците на езерото бе леко червена от минералите наоколо. Първата порта ни отне доста време заради мокрите, гладки камъни в подножието, но после се проясни и гледките станаха здрави. Не знаех с какво темпо движи колумбиецът и на няколко пъти продължавах напред, сбобувайки се с него, но често губех пътеката и пак се срещахме. Единствената маркировка тук (и много често из Андите) са каменните пирамидки, които трудно си личат на фона на всички останали камъни. Но по някое време пред нас се разкри огромна долина в зелено и колумбиецът каза - това са кохинес. За пръв път виждах нещо подобно с толкова огромни размери - тераса може би 4 x 2 километра под снежните върхове, където реката се разливаше нашироко. Минаването ѝ щеше да е свързано с много кал и газене, ако нямаше тези странни и добре дошли растения, които подобно на мъхове (или кухненска гъба) виреят на мокрото и са достатъчно здрави, за да издържат теглото на 1-2 души. Колкото по-зелен и пресен е цветът им, толкова по-устойчиви са кохинес, но тежко ти ако стъпиш на кафяво растение - два пъти затъвах почти до коляно. Минахме долината за близо час със скокове и балансиране и отстрани сигурно сме приличали на възрастни с раници, които си играят на дама, а после времето пак се развали и заваля обилно и падна мъгла. Колумбиецът остана да спи на езеро Аведжанал (4300 м), за да се наслади на стената на Ритакуба Бланко на другата сутрин, а аз продължих, минах още една порта и две езера и

направих импровизиран къмпинг, когато дъждът стана непоносим. Поне нямаше нужда да съм около река...

Отворих очи в 5 и първото нещо което видях бе, че съм спал под една стена. Набързо съгнах палатката. Чух някакви каменопади през нощта и те бяха далеч, но това не променяше факта, че пътеката точно тук се намираще в непосредствена близост до масива. Поредната порта носеше името Фрайлес (монах - исп). Навремето тук са се крили, провинилите се в убийство младежи, които подобно на Паисий са били принудени да бягат и да живеят в отшелничество, а името на фрайлехоните също идва от тях - погледнати отдалеч растенията поразително наподобяват очертанията на човек/монах. Няма какво толкова да се разправя за този ден, времето беше лошо без гледки и на 2-3 пъти губих пирамидите и пътеката. Около обяд пристигнах в Кабаняс (3900 м), завършвайки обиколката на масива. Опънах палатката до бунгалата и хапнах някакви вкусотии от кухнята на хижата. Безименният колумбиец също се появи към 5-6 вечерта, съвсем изморен от дългия 10 часов преход. Бях му казал, че на 6-ия ден искам да кача Ритакуба Бланко, а той решил да се присъедини и даже намерил котки и пикел от познати по пътя. Разбрахме се да тръгнем само при хубаво време...

И да не ви казвам в колко станахме. Южният кръст все още искреше, а остатъкът от небето също бе отрупан със звезди, така че и двамата се нахилихме, заредихме с чай и потеглихме. Той с малка раница, а аз с торбичката за петхилйадници, висяща под дървения пикел. Пресякохме реката сравнително бързо, а после пътеката тръгна стръмно към облаците. Времето се разваляше, но постепенно, така че и когато стигнахме до каменната зона (> 4400 м) все още не мислехме изобщо за връщане. По тези паралели ледниците започват от около 4800 м и той ясно се виждаше в далечината, а когато стигнахме до него навлякохме екипировката и оставихме торбите без да ги скрием. В началната част на леда имаше малко цепки, но в 8 сутрин всичко е адски стабилно и емоции нямаше. А видимостта намаляваше и намаляваше. Оставаха ни само два часа път и дирята бе ясно очертана с подметки от предните дни, така че започнахме само да следваме стъпките, оглеждайки се все пак за пропасти от към север. Ритакуба Бланко е изключително полегат (от запад) и технически лесен, но на север от него е по-ниският Ритакуба Негро, за който вече си трябва въже и джаджи. Само в най-горната част първенецът на района показва нрава си - на юг има стръмна пропаст и сурнеш ли се в нея - ще спреш адски болезнено на 800 м по долу. А последните 20 метра от склона са с наклон около 50 градуса и падането от там завършва в достатъчно широка дупка, която ще те изплюе от глетчера след стотина години. На върха снимах Безименния и към 10'30 поехме надолу. Вече едвам виждахме къде газим, а в началото на ледника се разминахме с група от около 15 души, повечето от които деца. Колумбиецът си поговори с тях и каза - това са адски бедни хора, а после в снега се виждаха следите от гуменките им, заедно със следите от пръстите им. На края на ледника установихме, че раницата му и торбата ми липсват и тъй като не носехме нищо ценно оплакахме само калъфите на очилата си. Но бутилките също ги нямаше и като кучета дълго близахме камъните, по които се стичаше вода. Така слязохме обратно в Кабаняс - времето вече не ставаше за нищо. Аз почнах да готвя, а колумбиецът поговори с шофьорите на трите автобуса от паркинга и единият от тях се съгласи да ни вземе. Докато супата опитваше да заври, посъбрах палатката и багажа, който ми бе останал, а след малко се появи групата бедняци, слезли скоростижно от горе. Оказа се, че това е дом за безпризорни деца от Богота, които заедно с възпитателите си били дошли тук на почивка, а ние се качихме в техния автобус... заедно с тенджерата с попара. И двамата бяхме изгладнели като зверове и ометохме всичко, друсайки се по пътните дупки, а след 6 дни в планината сме имали и така окаян вид, че възпитателите на безпризорните ни почерпиха с бисквити и шоколад. После питахме дали не са виждали торбите на ледника и от джобовете на децата изникнаха и калъфите и шешетата и другите краднати вещи. Добро е всичко, което свършва добре - колумбиецът замина директно

Пътепис: Сиера Невада дел Кокуй

за Богота, а аз останах в Кокуй, хапнах наденици, изкъпах се и се хвърлих в леглото. Събудих се по навик в 5, но планината я нямаше. И пак заспах.